

Servicestrategi för Österbottens velfärdsområde

Servicestrategi 2025–2029

Velfärdsområdesfullmäktige xx.xx.202x, § xx

Innehållsförteckning

1. Allmän del

Inledning

Välfärdsområdets verksamhetsförutsättningar

Språkstrategi

Servicestruktur

2. Hälsofrämjande och förebyggande arbete

3. Ordnande av tjänster och servicenät

4. Flerproducentmodell

5. Utvärdering av servicestrategin

Servicestrategi och lagstadgade planer

Hur mår Österbotten? Regional välfärdsberättelse

Servicestrategi för social- och hälsovården

Lag om ordnande av social- och hälsovård (612/2021), 11 §

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

Regional välfärdsplan

Regional plan för barn och ungas välfärd

Regional
elevvårdsplan

Regional
rådgivningsplan

Plan för äldres välbefinnande

Övriga planer

- Integration
- Handikapppolitiskt program
- Delaktighet

Ordnande av vård och service

Målsättningar för
servicen

Plan för nätverket
av service

Modell för flerproducentsamarbete

1. Allmän del

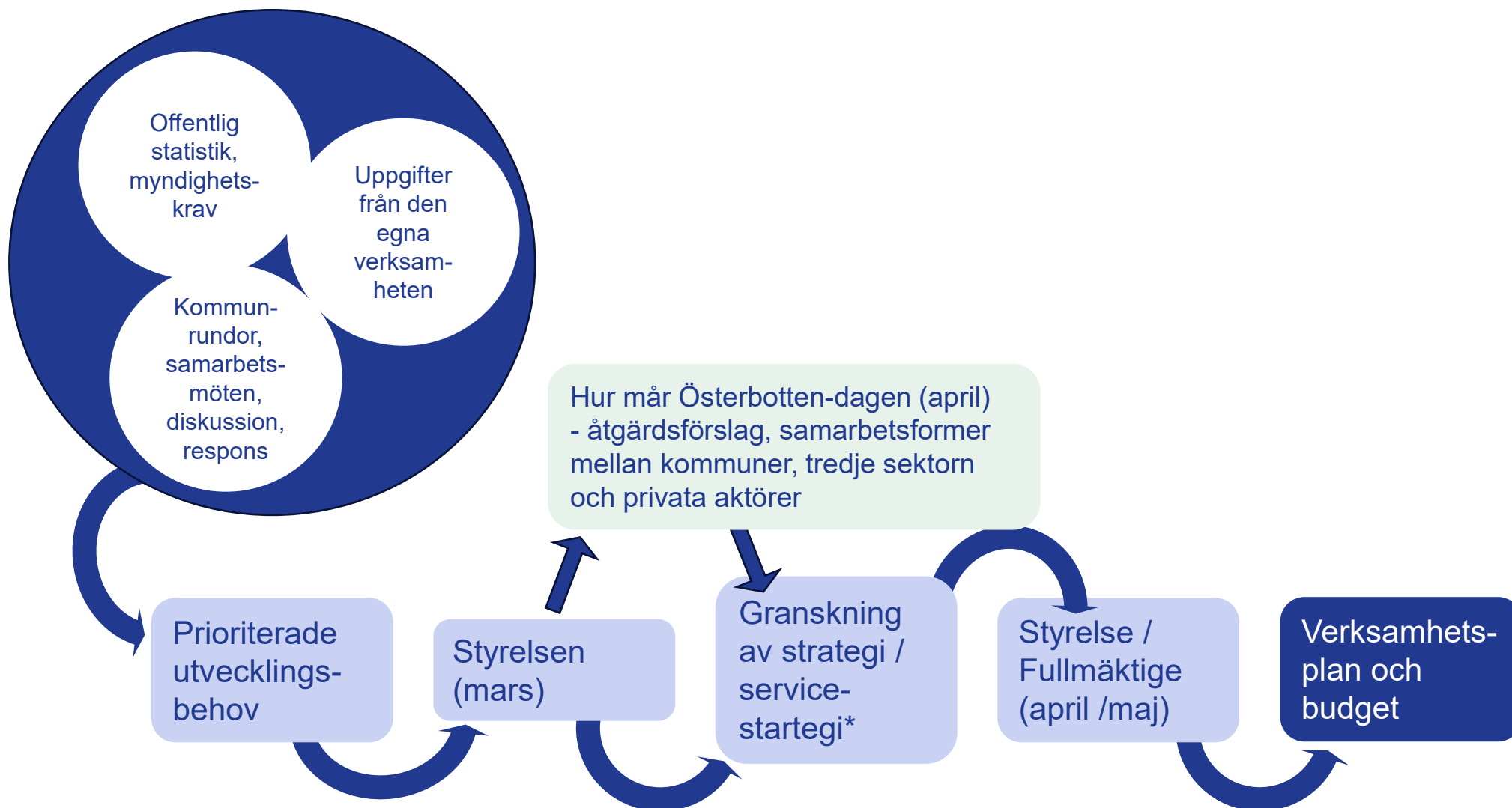

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Så här påverkar det insamlade datat planeringen av vår verksamhet och ekonomi

* De år fullmäktige byts görs istället en större uppdatering av startegin / servicestrategin under hösten

Varför måste vi tänka och agera på ett nytt sätt?

Vår befolkningsstruktur

förändras och
servicebehovet ökar

Ojämlikheten

mellan
befolkningsgrupperna
ökar

Finansieringen

kommer från staten, och
verksamheten måste
anpassas enligt den
mindre finansieringen.

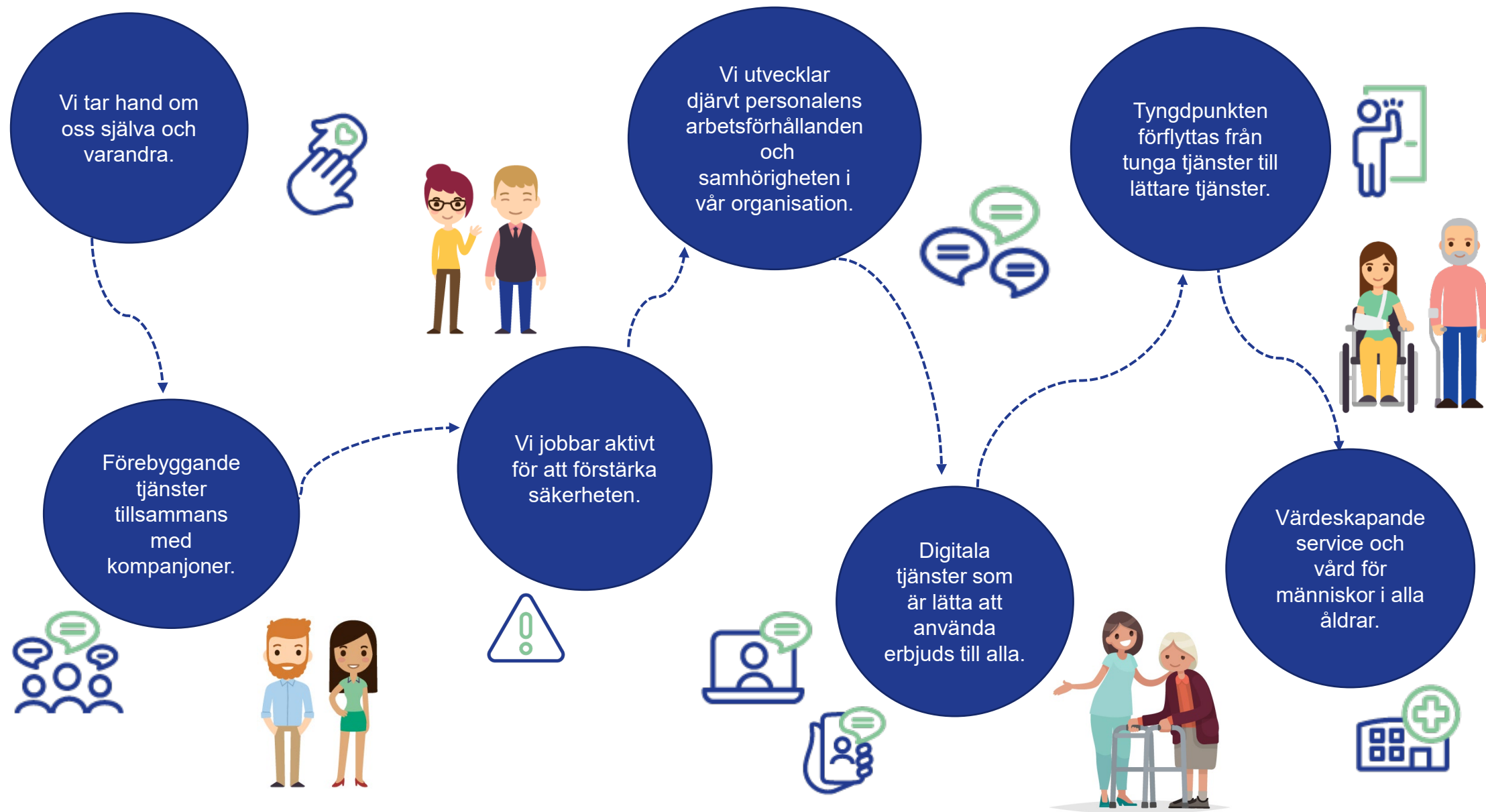

Utvecklingen

inom sjukvården och
digitaliseringen erbjuder
möjligheter. Samtidigt måste vi
kunna avstå från gamla
tillvägagångssätt.

Så här bygger vi framtidens välfärdstjänster

Välfärdsområdets verksamhetsförutsättningar

Språkstrategi

Österbottens välfärdsområde är en starkt tvåspråkig organisation där nationalspråken iakttas i såväl servicen som förvaltningen. Språkstrategin är en del av välfärdsområdets servicestrategi.

Olika språk förenar och stärker vår region

Vår strategikarta

Mål	Säkerhet och kvalitet två- och flerspråkigt		Smidigt samarbete och smidig service med olika aktörer		Tillsammans främjar vi tolerans och gemenskap	
Löfte	Invånare		Anställda		Studerande	
Processer	Förståelig kommunikation två- och flerspråkigt		Likabehandling och jämställdhet förverkligas och uppföljs		Tvåspråkigheten genomsyrar verksamheten och förvaltningen i vår organisation	
Resurser och kompetens	Respekt för mångfald	Tvåspråkiga anvisningar, dokument och system	Tolkningstjänster	Engelska som tredje språk	Tillräckliga resurser för arbetet med månskulturella kunder	Stödstig för anställda och studerande
					Kriterier för belöning av språkkunskaper	Språkutbildning

Språkstrategins mål, mätare och åtgärder

Mål	Mätare	Åtgärder
Säkerhet och kvalitet två- och flerspråkigt	Kundbelåtenhetsenkät HaiPro Inkomna klagomål och anmärkningar Kontakter med patient- och socialombud Egenkontrollrapporter	• Främjande av det språkliga perspektivet i anslutning till de mätare som används för kvalitetskontroll • Framställning av två- och flerspråkigt material • Aktivare tillgodogörande av begäranden om utlåtanden • Yrkespersonerna använder kundens språk i kundens närvaro
Smidigt samarbete och smidig service med olika aktörer	Belåtenhetsenkät till anställda Belåtenhetsenkät till studerande Enkät till samarbetsparter	• Utvecklande av språkutbildningen • Utvecklande av kriterier för belöning av språkkunskaper • Utvecklande av en språkmentorverksamhet • Utvecklande av partnerskapsbordsverksamheten • Utvecklande av den informationsbaserade kompetensen och handledningen utifrån det språkliga perspektivet • Aktivare tillgodogörande av nationalspråksnämnden
Tillsammans främjar vi tolerans och gemenskap	Språkfördelningen bland personalen Språkfördelningen bland studerande	• Utvecklande av den internationella rekryteringen • Uppgörande av ett likabehandlings- och jämställdhetsprogram som förankras i vardagen • Respekt för andra och främjande av en förståelse för mångfald med hjälp av bland annat coachande ledarskap och kommunikation • Främjande av åtgärderna i projektet Säker arbetsplats

Språkstrategi Kielistrategia

Vår mission

Likvärdig vård och
service oberoende av
språk och kultur

Vår vision

Olika språk förenar
och stärker vår region

Missiomme

Yhdenvertaista hoitoa
ja palvelua kielestä ja
kulttuurista
riippumatta

Visionimme

Eri kielet yhdistävät ja
vahvistavat aluettamme

Vård- och servicebehov i Österbotten

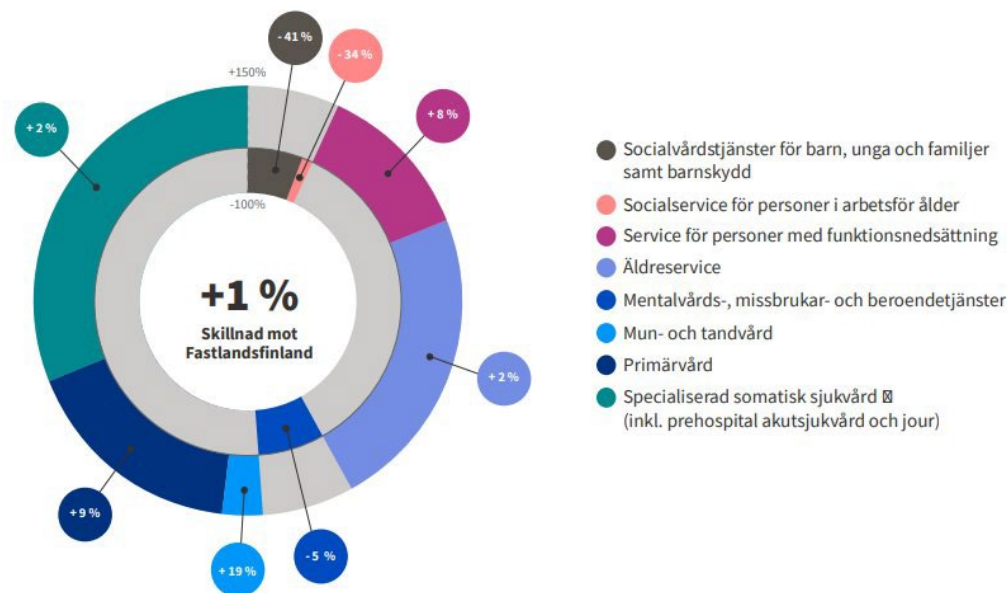
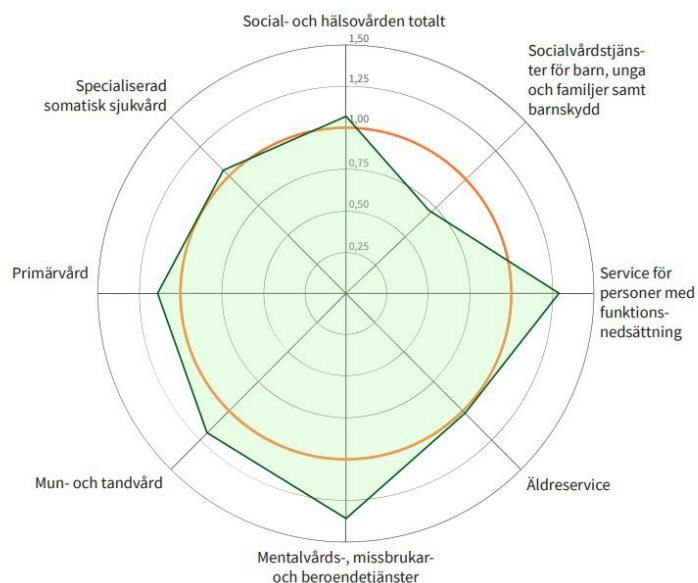
Social- och hälsovårdstjänsternas kostnadsfördelning

De största kostnadshelheterna inom social- och hälsovården är specialiserad sjukvård, äldres socialvårdstjänster (främst boendeservice och hemvård), primärvård (inklusive allmänmedicinska avdelningar) och socialservice för personer med funktionsnedsättning.

Välfärdsområdets kostnader var i nationell jämförelse 2024 högst inom munhälsovården, primärvården och funktionshindersservicen.

Specialiserade sjukvården och äldreården ligger endast 2% över det nationella medelvärdet, men i och med att de områdena har de högsta kostnaderna är summan ändå betydande. Kostnaderna för socialvårdstjänster för barn och unga och vuxna ligger klart under det nationella medeltalet. Kostnaderna för mental- och beroendevårdstjänster är lägre än i landet som helhet, men pga. ett lågt servicebehov är kostnaderna ändå jämförelsevis höga.

Det kan diskuteras om det är mest riktigt att utgå från det nationella medelvärdet när man planerar resurseringen för olika vård- och serviceformer, men i och med att finansieringen från staten är en fast summa innebär högre kostnader för en viss service att andra former får mindre resurser.

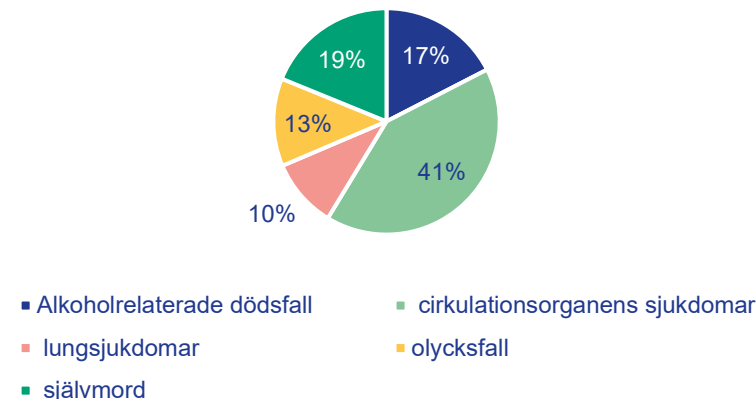
Friskast i Finland, men många dödsfall kunde förebyggas

Befolkningen i Österbotten hade 2023 ett åldersstandardiserade sjuklighetsindex på 86,4 % av landets medeltal. Indexen för alkoholrelaterade sjukdomar och mental ohälsa är lägst, medan indexen för kranskärls-sjukdomar och cirkulationsrubbningar i hjärnan är högre än i landet som helhet.

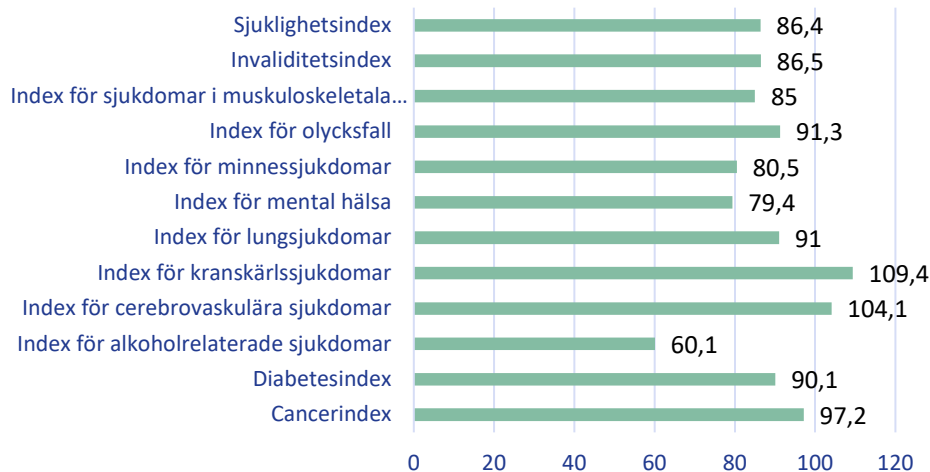
Förlorade levnadsår i sjukdomar och olyckor som kunde förebyggas mäts via det s.k. **PYLL-indexet**.

Österbottens PYLL-index är lägst i landet. Ca 50% av överdödligheten i Österbotten beror på sjukdomar i cirkulationsorganen och lungsjukdomar. Det är klar skillnad i PYLL index mellan män och kvinnor, där män har en högre dödlighet och framförallt mellan inkomstgrupper, män med låg inkomst har nära 10 ggr högre överdödlighet jämfört med kvinnor med hög inkomst

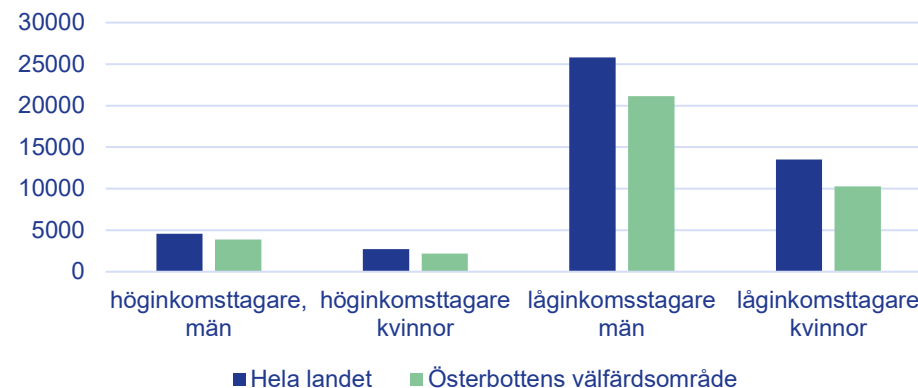
Fördelning av PYLL-index 2023

Åldersstandardiserat hälsoindex Österbotten 2023, landets medel=100

Antalet förlorade levnadsår (PYLL) i åldrarna 25 - 80 år / 100 000 i samma åldersgrupp 2023

Kampen mot folksjukdomarna*

Häls- och välfärdsproblem är vanligare i befolkningsgrupper med låg utbildnings- och inkomst

Ca 550 milj. € / år

Mer rörelse

- Stillasittandet kostar 3,2 miljarder (UKK-institutet)

- Sjukdomar i stöd- och rörelseorganen förorsakar arbetsgivare utgifter om 1,5 miljard euro, i Finland 3–4 miljarder euro. (TULE ry)

Psyiskt välmående

- Psykiska problem har uppskattats kosta samhället upp till 11 miljarder euro/år. I synnerhet antalet sjukfrånvaron och invalidpensioner är högt. (SHM 12.5.2023)

Österbottens andel enligt befolkningsmängden och sjuklighetsindex

Hälsosammare mat

- fetma kostar samhället cirka fem miljarder euro årligen. (SHM 12.5.2023)

Valet är ditt!

Mindre alkohol

- Alkohol och droger kostade det finländska samhället ca 1 miljard euro år 2022 (SHM 12.5.2023)
- På grund av förlorade arbetsinsatser drabbas arbetsgivarna av en ekonomisk förlust på 500 miljoner euro (Arbetshälsoinstitutet 2023)

*

- hjärt- och kärlsjukdomar
- psykisk ohälsa
- diabetes

- cancersjukdomar
- kognitiva sjukdomar (minnessjukdomar)
- sjukdomar i stöd- och rörelseorganen

Därtill uppskattas de årliga kostnaderna för skador och misstag inom hälsovården i Finland uppgå till 1 miljard € (STM 2022)

Befolkningen i Österbotten

Alkoholrelaterade dödligheten
lägst i Finland
(1,9/10 000
inv.)

Friskast i
Finland
(hälsoindex
88)

Färre är i
behov av
bostadsbidrag
(12,8%)

Största utmaningarna, befolkningen som helhet

Ojämlig hälsa
mellan kön
och
inkomstgrupper

Ökad övervikt,
sämre
kondition

Högre andel
får vård för
skador och
förgiftningar

Vad ska vi satsa på för att vända utvecklingen?

- Minska ojämlikhet
- Arbeta hälsofrämjande och förebyggande
- Främja säkerheten

Barn, unga och familjer

Färre har
placerats
utanför
hemmet
(0,8%)

Risken för
fattigdom är
lägre (11,2%)

Färre känner
sig
ensamma
(12,1 %)

De största gemensamma utmaningarna för barn, unga och familjer

Många mår
psykiskt dåligt

Övervikt och
dålig kondition
är vanligt

Flera har utsatts
för våld av
vårdnadshavare

Vad ska vi satsa på för att vända utvecklingen?

- Stöd för psykiskt välmående och resiliens
- Stöd för föräldraskap
- Främja rörelse och hälsosamma levnadsvanor

Personer i arbetsför ålder

Andelen 16–64-åriga mottagare av sjukdagpenning har minskat och närmar sig landets genomsnitt (94/1000 i samma åldrar).

Studerande upplever sitt hälsotillstånd som bättre och den psykiska belastningen har sjunkit.

Andelen unga i åldern 18–25 år som riskerar marginalisering är lägst i hela landet (11 %)

De största gemensamma utmaningarna för personer i arbetsför ålder

Förmåga att orka arbeta och arbetsrelaterad utmattning bland unga vuxna

Antalet vårdperioder i sjukhusvård i åldrarna 25–64 år (116/1 000 i samma åldrar) är fler än i övriga landet (96/1 000)

Bostadslöshet och behovet av mathjälp ökar

Vad ska vi satsa på för att vända utvecklingen?

- Stärka det psykosociala välbefinnandet och arbetsmotivationen i arbetsgemenskaperna
- Arbets- och funktionsförmågan
- Egen aktivitet och ändrade levnadsvanor
- Samarbete och tydligare arbetsfördelning med aktörer som ordnar service för personer i arbetsför ålder

De äldre (75+) mår bättre i Österbotten

10,8 %
känner sig
ensamma

53 % upplever
sin hälsa som
god eller
utmärkt

Färre bor
ensamma,
40 %

De största gemensamma utmaningarna för äldre

Allt fler äldre
personer har
svårt att gå
500 meter.

Färre
österbottniska
äldre personer
bor hemma
jämfört landet
som helhet

Flera upplever
att minnet är
dåligt.

Vi behöver gemensamma satsningar för att förbättra funktionsförmågan

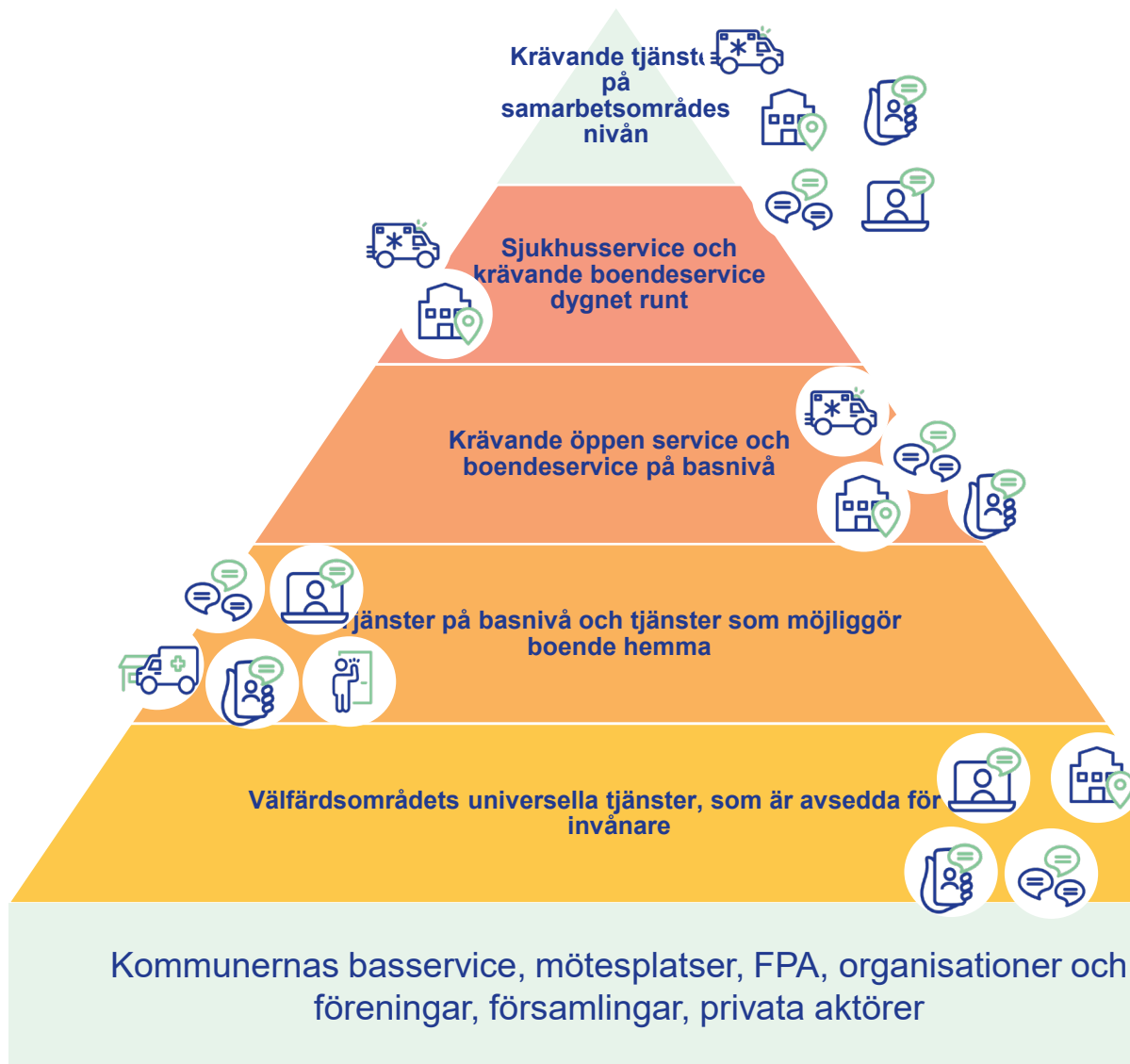
- Förebygga fallolyckor
- Minska ensamheten
- Tjänster som stöder hemmaboende
- Rådgivning om levnadsvanor (Fingermodellen)

Servicestruktur och principerna för nätverket av service

Tjänster tillhandahålls enligt servicebehovet

- Besök på verksamhetsstället
- Digitala tjänster
- Hembesök
- Telefon och chatt

- Mobila tjänster
- Mobilappar
- Första insats

2. Hälsofrämjande och förebyggande arbete

Regional välfärdsplan 2026-2029

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Separat bilaga

3. Anordnande av social- och hälsovårdstjänster

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Målsättningar och åtgärder för välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster

Mål och åtgärder 2026–2029, hela befolkningen

Mål	Åtgärder 2026	Mätare	Koppling till strategin
Inga onödiga köer eller väntetider	• Övph-appen med bl.a. chat tillgänglig för hela befolkningen • All vårdbedömning och servicehandledning under samma verksamhetsområde • Fortsatt utveckling av verksamhetsprocesserna på de enheter som inte uppfyller vårgarantin • Nya digitala vård- och servicestigar tas i bruk • Förbättrade och förenhetligade möjligheter för enheternas klienter / patienter att direkt få kontakt	• Nedladdningar av appen och användning • Väntetid i telefon, användning av återuppringning • Väntetid till vård och service • Antalet digitala vård och servicestigar och andelen av kundgruppen som använder dem	Strategiskt värdelöfte: • verkningsfull service • tillgängliga digitala tjänster och närtjänster Strategisk värdering: • för att stärka tilliten • för att skapa trygghet
När invånarna kan välja väljer de vår service	• Åtgärder ovan för att minska köer • Gemensamma vårdplaner mellan primär- och specialistsjukvård för de med kroniska sjukdomar • Förstärkning av den polikliniska verksamheten i norra området och tydligare information till befolkning och samarbetspartners om verksamheten	• Köp av kundtjänster från andra välfärdsområden	Strategiskt värdelöfte: • verkningsfull service • tillgängliga digitala tjänster och närtjänster • Stöd för att ta hand om sig själv och sina närstående Strategisk värdering: • för att stärka tilliten • Verkningsfull service
Jämlik service åt personer med funktionsnedsättning i enlighet med nya funktionshindersservicelagen	• Uppdatering av serviceplaner så att alla klientplaner är uppdaterade 31.12.2027 • Tydlig struktur för organisering av personlig assistens • Åtgärder att stärka klientens delaktighet i service- / vårdbedömning och servicehandledning		Strategiskt värdelöfte: • verkningsfull service • Skyddsnät för de som behöver det Strategisk värdering: • för att skapa trygghet • Från människa till människa
Ingen ska behöva välja bort välfärdsområdets tjänster av ekonomiska orsaker	• Tydlig information och servicehandledning om kostnader och möjlighet till nedsättning av klient- och patientavgifter	• Antal ansökningar och beslut över eftersänkta eller nedsatta klient och patientavgifter	Strategiskt värdelöfte: • Skyddsnät för de som behöver det • Stöd för att ta hand om sig själva och sina närstående Strategisk värdering: • för att stärka tilliten • för att skapa trygghet

Mål och åtgärder 2026–2029, barn, unga och familjer

Mål	Åtgärder 2026	Mätare	Koppling till strategin
Vårdnadshavare har verktyg för sitt föräldraskap och får stöd i att se sin egen roll som ansvarig för barnets och den ungas grundtrygghet och rutiner	• Åtgärder i regionala planen för barn och ungas välfärd • Beaktande av hela familjen situation vid utvärdering av servicebehov och sjukdomssymptom som kan vara stressrelaterade • Fortbildning för personalen	• Utvärdering • Antal utbildningar, antal deltagare	Strategisk värdering: • Stöd för en trygg och lycklig början på livet • Stöd för att ta hand om sig själv och sina närstående
Behov av vård och service ska inkräkta så litet som möjligt på barnets och familjens vardag	• Tydliga kontaktvägar, digitala kontaktmöjligheter och nya digitala servicestigar via Helpperi-appen • Professionella ansvarar gemensamt för att ärenden sköts på rätt nivå och förs vidare • Öppna och halvöppna vårdformer utvecklas.	• Väntetider och handläggningstider • Antal icke värdeskapande kontakter • Utvecklade serviceformer	Strategisk värdering: • Värdeskapande service och vård för människor i alla åldrar • Finlands bästa välfärdsteam Strategiskt värdelöfte: • Stöd för en trygg och lycklig början på livet • Tillgängliga digitala tjänster och nättjänster
Förbättra stödet för psykiskt välmående, förbättrade mentalvårdstjänster för barn och unga	• Åtgärderna i regionala planen för barn och ungas välfärd • Strukturen för mentalvårdstjänster på grundnivå för barn under 13 år förtydligas • Mångprofessionella samarbetsformer utvecklas, fokus på samarbete mellan psykosocial service och socialvård • Implementering av terapigarantin • Fortbildning för personal i bemötande vid med neuropsykiatriska funktionsvariationer, trauma och migrationsbakgrund	• Genomförts ja / nej • Antal fungerande team • Uppföljning av förverkligande • Antal utbildningar, antal deltagare	Strategisk värdering: • Finlands bästa välfärdsteam • Säkerheten och kvaliteten är av toppklass i Norden Strategiskt värdelöfte: • Stöd för en trygg och lycklig början på livet • Verkningsfull service • Skyddsnät för dem som behöver det • Tillgängliga digitala tjänster och närtjänster
Främja trygghet och motverka diskriminering och våld	• Modell för missbrukartjänster för minderåriga • Uppföljning av servicebehov för barn och unga som inte använder rådgivnings och elevhälsotjänster	• Genomförts ja / nej • Andel av de som inte kommit till hälsokontroll där bedömning gjorts	Strategisk värdering: • Säkerheten och kvaliteten är av toppklass i Norden Strategiskt värdelöfte: • Stöd för en trygg och lycklig början på livet • Skyddsnät för dem som behöver det

Målsättningar och åtgärder 2026–2029, arbetsför ålder

Målsättning	Åtgärder 2026	Mätare	Koppling till strategin
Työ- ja toimintakyvyn ylläpito:	Ohjaus, neuvonta ja tuki terveellisiin elintapoihin - Elintapaohjaus - Digitaaliset palvelut - Itsehoitoa tukevat toimenpiteet - Itsearviointia tukevat digitaaliset alustat - Yhteistyön kehittäminen työterveyspalvelujen kanssa	- Digitaalisten palvelujen käyttäjämäärät - Digitaalisilla alustoilla tehty itsearviointi - Työ ote-toimintamallin mukaiset läheteet työterveyspalveluihin	Strateginen tavoite: - Arvoa tuottava hoito ja palvelu kaiken ikäisille - Saavutettavat digi- ja lähipalvelut Strategian arvolupaukset: - Vaikuttavat palvelut - Tukea huolenpitoon itsestä ja läheisistä
Mielenhyvinvoinnin ja arjessa pärjäämisen tukeminen:	Tarjotaan tietoa ja keinoja, joilla ihmiset voivat itse edistää ja ylläpitää omaa hyvinvointiaan. - Digitaaliset palvelut - Itsehoitoa tukevat toimenpiteet - Terpianavigaattori, nuorten navi - Päiväkeskustoiminta, - terapiat etulinjaan toimintamallit - Ehkäisevän päihdetyön menetelmäkoulutukset	- Teriapianavigaattoria käyttäjien määrät - Päiväkeskustoimintaan osallistuvien asiakkaiden määrät, asiakastytyväisyys - Koulutukseen osallistuneet - Jalkautetut työmenetelmät	Strateginen tavoite Turvaverkkona sitä tarvitseville - Arvoa tuottava hoito ja palvelu kaiken ikäisille Strategian arvolupaukset: - Saavutettavat digi- ja lähipalvelut - Tukea huolenpitoon itsestä ja läheisistä
Sairauksien ehkäisy ja hyvinvointierojen kaventaminen:	Moniammattillisella ja –alaisella yhteistyöllä tuetaan työikäisiä työllistymiseen, opiskeluun ja kuntoutumista - Elintapaohjaus - TYM ja kuntouttavat työtoiminta - Työ ote-toimintamallinen käyttö työikäisten palveluissa - Moniammatillisten palvelun ja hoidontarpeen menetelmien ja prosessien varmistaminen	- Työttömien terveystarkastukset - AUDIT kyselyt ja tehty jatko-toimenpiteet - Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärät, positiivisen ratkaisun saaneet asiakkaat - Työterveyshuollon asiakasmäärät ICD 10-diagnoosit	Strateginen tavoite - Arvoa tuottava hoito ja palvelu kaiken ikäisille Strategian arvolupaukset: - Vaikuttavat palvelut - Saavutettavat digi- ja lähipalvelut - Tukea huolenpitoon itsestä ja läheisistä
Osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy:	Edistetään alueen ihmisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä elinympäristössä - Päiväaikainen ja vertaistukitoiminta - Sosiaalisen kuntoutuksen toimintamuotojen kehittäminen - Vammaispoliittisen ja kotoutumisen tuen ohjelmien laatiminen	- Toimintaan osallistuneiden määrä ja asiakastytyväisyys - Sosiaalisen kuntoutuksen toimintaryhmien määrä ja asiakasmäärät ja -tyytyväisyys - Vammaispoliittisen ja kotoutumisen tuen ohjelmat hyväksytty aluehallituksessa	Strateginen tavoite - Saavutettavat digi- ja lähipalvelut - Arvoa tuottava hoito ja palvelu kaiken ikäisille Strategian arvolupaukset: - Vaikuttavat palvelut - Tukea huolenpitoon itsestä ja läheisistä

Tavoitteet ja toimenpiteet 2026–2029, ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet 2026	Mittari	Yhteys strategiaan
Ennaltaehkäisevät ja terveyttä ja hyvinvointia tukevat palvelut	- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma ikäihmisille - Peruspalveluiden vahvistaminen ja varhainen puuttuminen - Seniorineuvola toiminnan saavutettavuus paranee.	- Arviointi hyvinvointialuesuunnitelman toteutumisesta - Seniorineuvolan ryhmiin osallistujamäärä ja yksilövastaanottojen määrä	Strateginen arvolupaus: - Tukea huolenpitoon itsestä ja läheisistä - Turvaverkkona sitä tarvitseville - Vaikuttavat palvelut
Ohjautuminen kevyempiin palveluihin, varhaiset keinot ja puuttuminen	- Omatiimimalli laajenee koko alueelle - Geriatrian poliklinikan selvitysjakso toteutuu 2-3 kk:ssa. - Mielenterveys- ja päihdepalvelut ikäihmisille, yksilökohtaiset tukipalvelut. Koulutus henkilöstölle mielenterveys- päihdeongelmiin liittyen	- Omatiimit toimivat alueen sote-keskuksissa - Asiakasmäärä, joka ylittää yli 3 kk:n hoitotakuu - Kotona asuvien %-osuus + 75 v. on 94 %:ia. - Toimintamalli laadittu ikäihmisten mielenterveys- ja päihdeongelmiin kyllä / ei - Koulutuksen käyneiden määrä xx hlöä	Strateginen arvolupaus: - Saavutettavat digi- ja lähipalvelut - Vaikuttavat palvelut - Arvokas elämän loppuvaihe Strateginen tavoite: - Arvoa tuottava hoito ja palvelu kaiken ikäisille
Aktivoivien ja kuntouttavien toimintamallien vahvistaminen kaikissa palveluissa	- Lääkerobottien käytön lisääminen. - Etäkäyntiasiakkaiden lisääminen. - Kotiutumisten sujuvoittaminen, palvelut tukee kotona asumista. - Toimintakyvyn tukeminen ja parantaminen. - Kiertävien perhehoitajien määrä kasvaa - Osaamisen vahvistaminen	- Tavoite: 400 lääkerobottia käytössä. - Etäkäyntiasiakkaita 400. - Akuuttiosastolla hoitoaika keskimäärin 7 vrk. - Arviointi- ja kuntoutusosastoilla hoitoaika keskimäärin 12 vrk. - Kiertävien perhehoitajien määrä	Strateginen arvolupaus: - Vaikuttavat palvelut - Elämän laatua kaiken ikää - Arvokas elämän loppuvaihe Strateginen tavoite: - Arvoa tuottava hoito ja palvelu kaiken ikäisille

4. Flerproducentmodell och nya samarbetsformer

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Målsättningar och åtgärder 2026-2029, flerproducentmodellen

Målsättning	Åtgärder 2026	Mätare
Användningen av köpta tjänster är planerad och baserar sig på välfärdsområdets strategi och vision. Planeringen av användningen av köpta tjänster på anordnarnivå genomförs med en tydlig ansvarsfördelning.	- Strategiska mål fastställs för servicehelheterna. - Produktionssättsanalyser utarbetas för strategiska tjänster (boendeservice för äldre, barnskyddstjänster, läkartjänster). - Definition av ansvar och roller i ledningen av köpta tjänster - Förhandsplanering av budgeteringen för köpta tjänster i budgeten samt ansvarsfördelning.	Målsättningar fastställda ja / nej Beslutats om för objekt produktionssättsanalys ja / nej Antalet produktionssättsanalyser Ansvar och roller definierade ja /nej
Utvecklingen av användningen av köpta tjänster följs upp och styrs på månadsnivå parallellt med den egna produktionen. Användningen av köpta tjänster styrs på ett förutseende och målmedvetet sätt.	- En modell för uppföljning och rapportering av köpta tjänster har utarbetats. - En gemensam modell för styrning av användningen av köpta tjänster över verksamhetsområdesgränser. - Informationsbasen som behövs för ledning av köpta tjänster stärks (kundvolym, struktur), inklusive tjänster inom valfriheten och köpta tjänster från in-house-bolag. - Kostnadsstruktur och målnivåer för egen och köpt tjänsteproduktion. - Vi ökar samarbetet med tjänsteleverantörer och möjliggör pilotering av nya tjänsteformer baserat på "Hur mår Österbotten"-rapporten	- Verksamhetsmodell uppgjord ja /nej - Gemensam verksamhetsmodell uppgjord ja /nej - Månatlig uppföljningsrapport - Strategiska servicehelheter har kostnadsjämförelse och målnivåer ja / nej
Upphandlingar planeras strategiskt och genomför serviceorganisationens målsättningar på ett målinriktat sätt	- Stärkande av sakkompetensen inom social- och hälsovårdens upphandlingar. - Utbildning ordnas för avtalsförvaltning och styrning. - Utveckling av rapporteringsverktyg i avtalsförvaltningssystemet.	- Resursering av helheten för upphandlingar inom social- och hälsovården - Utbildning har ordnats ja / nej - Antal deltagare i utbildningen: xx personer - Rapportering om avtalsförvaltning sker kvartalsvis ja / nej

Välmående genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue